



**ALYTAUS RAJONO  
SAVIVALDYBĖS  
VIEŠOSIOS  
BIBLIOTEKOS**

**VEIKLOS ATASKAITA  
2015m.**

Naujoji g. 48, Alytus

---

## TURINYS

Bendroji dalis.....	3
I. Bibliotekų prieinamumas .....	4
II. Fondo formavimas .....	5
III. Vartotojų aptarnavimas .....	8
IV. Darbas su vartotojais vaikais .....	18
V. Informacinė ir kraštotyrinė veikla .....	24
VI. Metodinė veikla .....	27
VII. Mokslinio tyrimo darbas .....	28
VIII. Personalas .....	30
IX. Materialinė bazė .....	32
X. Finansavimas .....	33
Trumpiniai .....	34
Išvados .....	35

## **BENDROJI DALIS**

Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka, tai prasmingo laisvalaikio susibūrimo, kultūrinio bendravimo, skaitymo ir informacinių technologijų, naujovių pažinimo vieta. Ji garantuoja kiekvieno piliečio pasirinkimo ir raiškos laisvę. Biblioteka plėtoja atviros, demokratiškos ir tolerantiškos viešosios erdvės vertybines nuostatas, kaupia universalų dokumentų fondą pagal Alytaus rajono savivaldybės vartotojų poreikius ir turimus finansinius išteklius.

2015 m. Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos pagrindiniai tikslai buvo filialų infrastruktūros gerinimas, kokybiškas bibliotekinis ir informacinis vartotojų aprūpinimas, teikiamų paslaugų įvairovė, filialų dokumentų fondų atnaujinimo problemos sprendimas, Alytaus krašto rašytinio paveldo kaupimas, saugojimas, sklaida, dalyvavimas Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos (LIBIS) programoje bei dalyvavimas projektinėje veikloje, siekiant sumažinti kaimo ir miesto bibliotekų vartotojų atskirtį ir suteikti lygias galimybes visiems kaimo bibliotekų lankytojams.

2015 m. buvo paskelbti Etnografinių regionų metais, minėtas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 25-metis, todėl bibliotekose vyko renginiai skirti šioms progoms paminėti. Rajono darbuotojai rinko medžiagą apie Alytaus rajono kultūros paveldą, personalijas, rengė kraštotyros darbus ir juos pristatė kraštotyros renginiuose, internetinėje erdvėje. Šiais metais Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka šventė 90-mečio jubiliejų. Gražūs sveikinimai, padėkos žodžiai buvo skirti rajono bibliotekoje dirbantiems ir dirbusiems

Bibliotekose buvo teikiamos nemokamos interneto paslaugos. Rūpinamasi naujų informacinių technologijų infrastruktūros tobulinimu, viešųjų interneto prieigos taškų, interaktyvių zonų jaunimui veiklos tęstinumu.

Bibliotekos darbuotojai dalyvavo kvalifikacijos kėlimo kursuose, kuriuos organizavo Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus biblioteka, Lietuvos bibliotekininkų draugija.

## I BIBLIOTEKOS PRIEINAMUMAS

### 1. Bibliotekų skaičius

Iš viso – 33

VB – 1

Miesto filialų – 2

Kaimo filialų – 30

Iš jų: sujungtų su mokyklų bibliotekomis – 4

### 2. Tinklo pokyčiai

Viešosios bibliotekos tinklo pokyčių nebuvo.

### 3. Nestacionarus aptarnavimas

Bibliobuso biblioteka neturi, yra nestacionarus knygų išdavimo punktas Geištaruose.

Gyventojai namuose aptarnaujami knygnešių pagalba.

Knygnešystė

	Knygnešių skaičius		Aptarnauta vartotojų		Išduota dokumentų	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
SVB	169	180	245	314	3864	4528
VB	8	7	8	10	95	90
MF	15	16	20	17	152	129
KF	146	157	217	287	3617	4309

### 4. Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus gyventojų aptarnavimo organizavimas.

Toli nuo bibliotekos gyvenantys senyvi ir neįgalūs žmonės buvo aptarnaujami namuose. Jiems spaudinius į namus nešė pačios bibliotekų darbuotojos, į pagalbą buvo pasitelkti knygnešiai ir geranoriški skaitytojai.

Alytaus rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje yra viena kompiuterizuota darbo vieta su specializuota programine įranga, skirta žmonėms, turintiems regėjimo negalią. Nuo 1993 m. Lietuvos aklujų biblioteka Alytaus rajono savivaldybės viešajai bibliotekai teikia specialią literatūrą. Garsinėmis knygomis aptarnaujami aklieji ir silpnaregiai.

## II FONDO FORMAVIMAS

### 1. Fondo būklė

#### Bibliotekos fonde yra dokumentų (fiz. vnt. ir pav.)

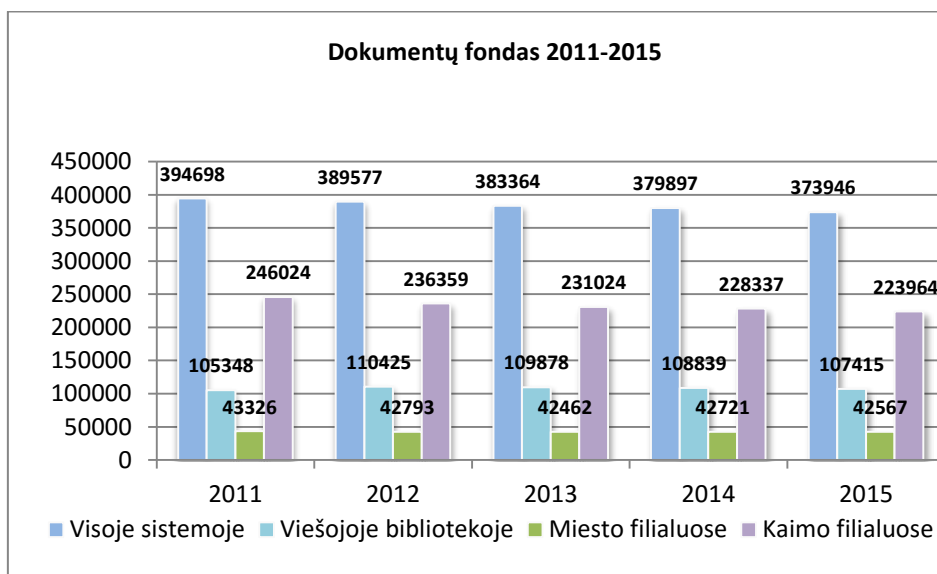
SVB - 373946 fiz. vnt. - pavadinimų dokumentų.

VB – 107415 fiz. vnt. - pavadinimai.

MF – 42567 fiz. vnt. - pavadinimai.

KF – 223964 fiz. vnt. - pavadinimas.

	Fondo dydis		Grožinė literatūra		Šakinė literatūra		Periodiniai leidiniai	
	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%
SVB	373946	42711	227339	60,8	116986	31,3	29621	7,9
VB	107415	40659	55790	51,9	40883	38,1	10742	10
MF	42567	19399	30549	71,8	10658	25	1360	3,2
KF	223964	8789	141000	63	65445	29,2	17519	7,8



Apžvelgiant 5 metų bibliotekos dokumentų fondo judėjimo tendencijas, matomas fondų mažėjimas. Kiekvienais metais nurašoma aktualumą praradusi ir susidėvėjusi literatūra, o naujų leidinių įsigijama nepakankamai, nes to neleidžia padaryti turimi finansiniai ištekliai.

### 2. Aprūpinimas dokumentais

Vienam gyventojui tenka 13,9 dokumentų, iš jų miesto filialuose – 15,4, kaimo filialuose – 9,3.

Vienam gyventojui tenka naujai gautų dokumentų - 0,4, miesto filialuose - 0,4, kaimo filialuose – 0,3.

Vienam gyventojui tenka garsinių ir regimųjų dokumentų – 0,1, mieste – 0,02, kaime – 0,01.

Vienam vartotojui tenka elektroninių dokumentų - 0,003.

### 3. Dokumentų gavimas (fiz.vnt. ir pav.)

	Iš viso		Grožinė literatūra		Šakinė literatūra		Periodinė literatūra	
	Fiz.vnt.	Pav.	Fiz.vnt.	Pav.	Fiz.vnt.	Pav.	Fiz.vnt.	Pav.
SVB	11631	930	3841	585	869	289	6921	56
VB	1944	930	926	585	389	289	629	56
MF	1287	284	463	209	139	43	685	32
KF	8400	153	2452	109	341	13	5607	31

Vidutiniškai viename miesto filiale gauta 342,5.

Vidutiniškai viename kaimo filiale – 193.

### 4.Naujai gautų dokumentų proc. fonde.

SVB – 3 %;

VB – 1,8 %;

MF – 3 %;

KF – 3.7 %.

### 5. .Lėšos tenkančios vienam gyventojui dokumentams įsigyti

	Gauta lėšų iš viso (EUR.)	Tenka lėšų 1-am gyventojui (EUR.)
LR kultūros ministerijos	18379	0,68
Savivaldybės	19156	0,71
Iš viso	37535	1,39

2015 m. dokumentams įsigyti Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija skyrė 18379 EUR. Vienam gyventojui teko 0,68 ct. Lietuvos Kultūros ministerija lėšų dokumentams įsigyti skyrė tiek pat kaip ir 2014 metais. Savivaldybė periodinių leidinių prenumeratai skyrė 19156 EUR. Vienam gyventojui teko 0,71 Lt. Savivaldybė periodinių leidinių prenumeratai skyrė 10 % daugiau lėšų.

Didesnėms seniūnijų centrų bibliotekoms stengiamasi sukompaktuoti vertingesnę, išliekamąją vertę turinčią literatūrą. Nes dėl aukštų kainų ir mažo valstybės finansavimo negalima patenkinti visų bendruomenės informacinių poreikių. Trūksta lėšų naujų knygų, periodinių leidinių prenumeratai. Nuolatinis lėšų trūkumas apsunkina nuoseklų komplektavimą ir skurdina vartotojų pasirinkimą. Fondai sensta. Didžiąją jų dalį sudaro seni leidiniai, nes atnaujinimas vyksta labai lėtai.

### 7. Dokumentų nurašymas (fiz. vnt. ir pavad.)

SVB – 17582 fiz. vnt. ir 1953 pavad.

VB – 3368 fiz. vnt. ir 1953 pavad.

MF – 1441 fiz. vnt. ir 439 pavad.

KF – 12773 fiz. vnt. ir 256 pavad.

Pagal nurašymo priežastį (fiz. vnt.):

Susidėvėję, sugadinti – 7005 fiz. vnt.;

Nepaklausūs, neaktualūs, dubletai - 10396 fiz. vnt.;

Skaitytojų prarasti - 181 fiz. vnt.

## **8. Fondo naudojimas**

Fondo apyvartos rodiklis:

SVB – 1,31;

VB – 2,9;

MF – 0,91;

KF – 0,59.

Fondo panaudojimo koeficientas:

Grožinės literatūros – 0,58;

Šakinės literatūros – 0,25;

Periodinių laidinių - 7.

## **9. SVB atsarginis fondas (fiz.vnt.)**

2015 m. pabaigoje atsarginiame fonde buvo 360 fiz. vnt. dokumentų. Per 2015 metus atsarginis fondas nauja literatūra nepapildytas.

### III VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

#### 1. Vartotojų telkimas

Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2016 m. sausio 1 d. Alytaus rajono savivaldybėje gyvena 26840 gyventojai.

Gyventojų sutelkimo procentas SVB – 26%, MF – 42 %, KF – 26 %.

Vidutinis gyventojų skaičius, tenkantis vienai bibliotekai – 813, vienam MF tenka 838, vienam KF tenka 802 kaimo gyventojų.

#### 2. Vartotojų aptarnavimas

Vartotojų skaičius:

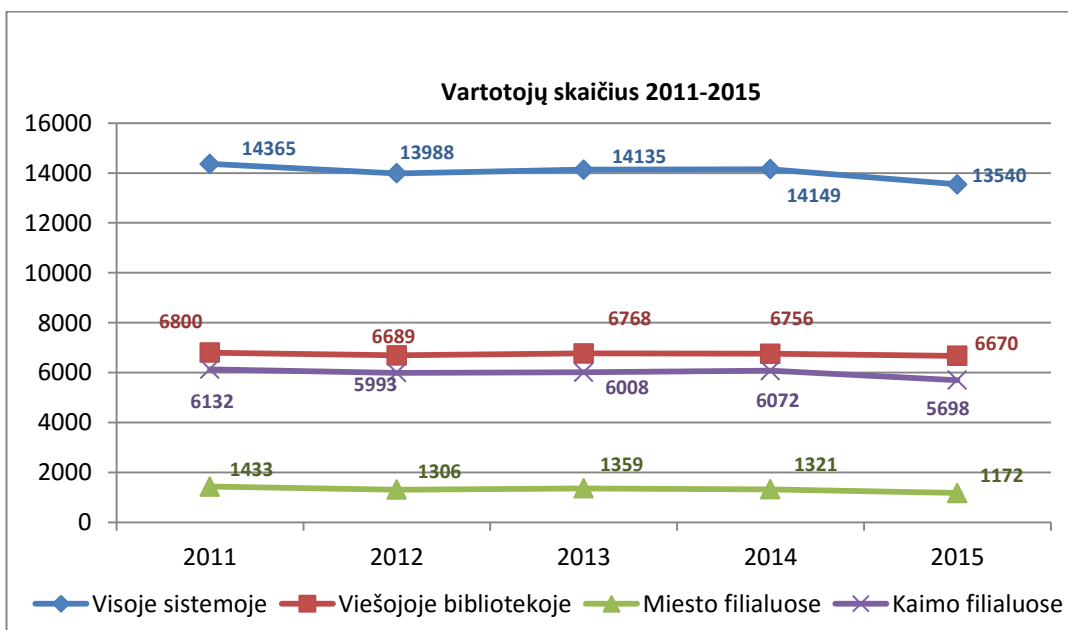
SVB – 13540 vartotojų, 609 vartotojais mažiau.

VB - 6670 vartotojų, 86 vartotojais mažiau.

MF - 1172 vartotojų, 149 vartotojų mažiau.

KF - 5698 vartotojai, 374 vartotojais mažiau.

Mažėjo vartotojų skaičius Simno filiale – 137, Venciūnų – 107, Vankiškių ir Rimėnų po 51. Tai lėmė bendro pobūdžio priežastys: gyventojų ir moksleivių skaičiaus mažėjimas, naujų spaudinių trūkumas, darbuotojų ligos, remontai, gyventojų migracija į užsienį, socialinės problemos kaime.



Apžvelgiant vartotojų skaičiaus dinamiką per pastaruosius 5 metus buvo registruotų vartotojų skaičiaus mažėjimas.

Vartotojų sudėties pokyčiai. Vartotojų sudėtis nekito. Aktyviausios skaitytojų grupės - moksleiviai ir studentai. Jų sutelkta 6671, tai sudaro 49 % nuo visų vartotojų, vaikų 3335 – 25 %.



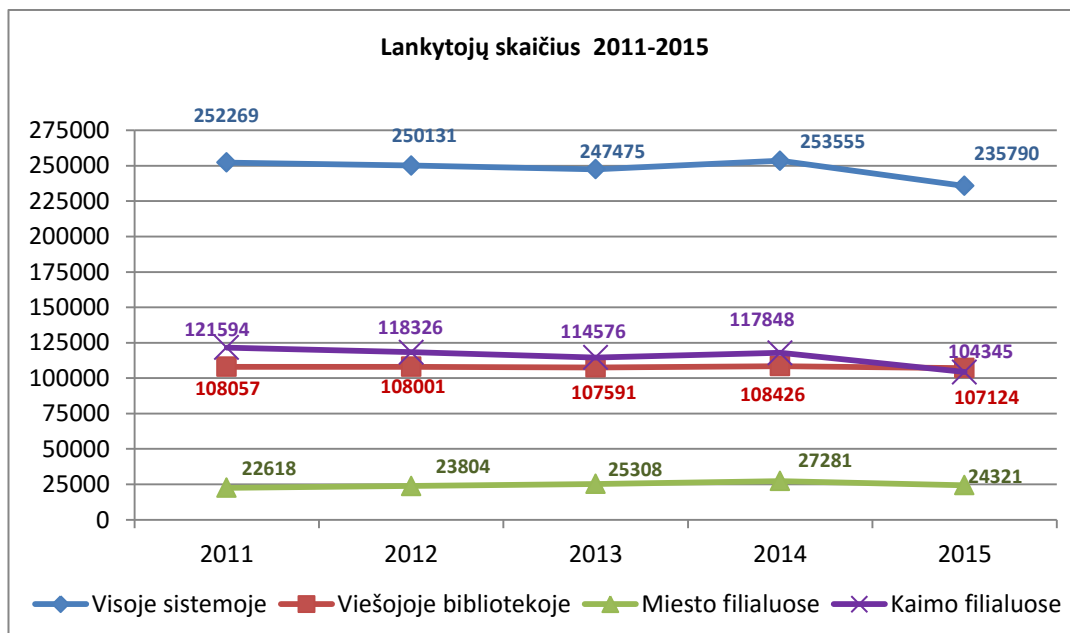
### 3. Apsilankymų skaičius

SVB - 235790, tai 17765 lankytojai mažiau nei bibliotekose apsilankė per 2014 metus.

VB - 107124 lankytojai, 1302 lankytojai mažiau.

MF - 24321 lankytojai, 2960 mažiau.

KF - 104345 lankytojai, 13503 mažiau.



Lankytojų skaičius bibliotekose per pastaruosius 5-erius metus svyruoja. Nuo 2011 m. lankytojų skaičius mažėjo, 2014 metais padidėjo, 2015 m. sumažėjo 7,5 proc.

### 4. Lankomumas

SVB -17,4;

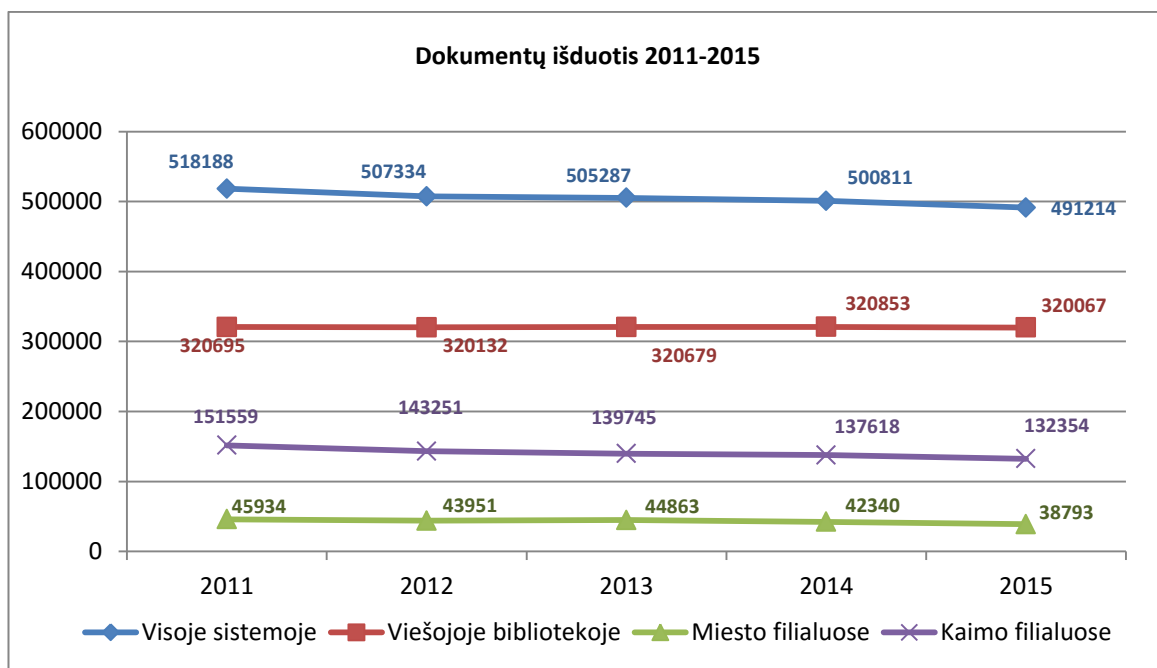
VB – 16;

MF - 20,7;

KF – 18,3.

### 5. Dokumentų išduotis

	Iš viso		Išduotis į namus		Išduotis vietoje	
	Fiz. vnt. 2015	Fiz. vnt. 2014	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%
SVB	491214	500811	253214	52 %	238000	48 %
VB	320067	320853	126776	40 %	193291	60 %
MF	38793	42340	24326	63 %	14467	37 %
KF	132354	137618	102112	77 %	30242	23 %



Dokumentų išduotis mažėja nuo 2011 m.

Grožinės, šakinės literatūros leidinių (be periodinių leidinių) ir periodinių leidinių išduotis.

	Grožinė literatūra		Šakinė literatūra (be periodinių leidinių)		Periodiniai leidiniai	
	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%
SVB	172944	35	38710	8	279560	57
VB	96129	30	30647	10	193291	60
MF	18783	49	1614	4	18396	47
KF	58032	44	6449	5	67873	51

#### 6. Skaitomumo rodikliai:

SVB – 36

VB – 48

MF - 33

KF – 23.

## 7. Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius.

	Darbo vietų skaičius vartotojams				Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius darbuotojams
	Iš viso	Iš jų: kompiuterizuotų darbo vietų skaičius			
		Iš viso	Prijungtų prie tinklo	Su interneto prieiga	
SVB	357	141	141	141	63
VB	42	30	30	30	30
MF	27	10	10	10	4
KF	288	101	101	101	29

## 8. Vartotojų orientavimas ir apmokymas

	Ekskursijos (naudojimosi fondu, paslaugomis, įranga, informaciniais ištekliais apmokymai)		Kompiuterinio raštingumo apmokymai
	Moky- mų trukmė, val.	Dalyvių skaičius	Val.
SVB	69	523	249
VB	5	75	92
MF	10	88	0
KF	54	360	157

Per 2015 m. konsultuota 3935 žmonių, jiems suteikta 6276 konsultacijos.

## 9. Prieiga ir sąlygos

Viešoji biblioteka dirba I – V nuo 8 val. iki 19 val., VI nuo 8.30 val. iki 16 val.

Įprastinės savaitės darbo valandų skaičius VB - 62,5 val.

Filialai dirbantys visu etatu dirba II – VI nuo 9.30 iki 18 val.

Savaitės darbo valandų skaičius - 40,5val.

Filialai dirbantys 0,75 etato dirba II – VI nuo 11 val. iki 17.30val.

Savaitės darbo valandų skaičius 30,5 val.

## 10. TBA Tarpbibliotekinio abonemento paslaugomis 2015 m. vartotojai nesinaudojo.

## 11. Renginiai

	Renginiai				Lankytojų skaičius
	Iš viso	Kompleksiniai	Žodiniai	Vaizdiniai	
SVB	776	52	177	547	10352
VB	78	5	0	73	220
MF	37	4	11	22	1270
KF	661	43	166	452	8862

2015 m. buvo paskelbti Lietuvos etnografinių regionų metais, todėl bibliotekose vyko renginiai skirti etnografijai. Rajono darbuotojai rinko medžiagą apie Alytaus rajono kultūros paveldą, personalijas, rengė kraštotyros darbus ir juos pristatė kraštotyros renginiuose, internetinėje erdvėje. Bibliotekose buvo organizuojamos edukacinės popietės, teminiai vakarai, spaudinių kūrybos darbų parodos, viktorinos, konkursai, susitikimai, garsiniai skaitymai.



Šventinė bibliotekos 90-mečio popietė

Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka šventė 90 metų veiklos jubiliejų. Šventinėje popietėje netrūko gražių sveikinimų ir padėkos žodžių rajono bibliotekoje dirbantiems ir dirbusiems bibliotekininkams. „Keičiantis laikui, modernėjant, mūsų darbuotojai išlieka reikalingi ir žmogui, ir kaimui. Būti reikalingiems didelis pasiekimas“, – sakė rajono savivaldybės meras Algirdas Vrubliauskas. Sveikindamas bibliotekos bendruomenę, meras A. Vrubliauskas pažymėjo: „Jūs drąsiai priimdavote visus iššūkius, niekadės nėjote iš paskos, bet diktavote madas kitiems, esate veiklus ir ambicingas kolektyvas“. Meras A. Vrubliauskas asmeniškai padėkojo rajono viešosios bibliotekos direktorei Bronė Balionienei už darbo metus, atiduotus bibliotekai. Bibliotekos istorijos vingius apžvelgė jos direktorė B. Balionienė. Ji pasidžiaugė, kad biblioteka sugebėjo prisitaikyti prie laikmečio pokyčių, įgyvendindama projektus, diegdama informacinių technologijų sprendimus, gyventojams pasiūlydama įvairių paslaugų bibliotekoje ir jos filialuose. LR kultūros ministerija skyrė dvi padėkas: Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos kolektyvui už svarų indėlį į Lietuvos bibliotekininkystės raidą, ilgametę aktyvią bibliotekinę edukacinę veiklą, nematerialaus kultūros paveldo puoselėjimą ir sklaidą, bendruomenės telkimą visuomeninei kultūrinei veiklai ir direktorei B. Balionienei už svarų indėlį į Lietuvos bibliotekininkystės raidą, Dzūkijos krašto tradicinės kultūros puoselėjimą, inovatyvių idėjų ir paslaugų diegimą. Po gausaus būrio svečių sveikinimų gyvą unikalią instrumentinę muziką atliko pozityvia energija spinduliuojanti grupė „Subtilu – Z“. Keturių vaikinų kolektyvas, susirinkusiems dovanojo gerų emocijų dozę ir muziką sielai.

Jau aštuonioliktą kartą literatai rinkosi į tradicinę Kaimo rašytojų dieną. Renginio dalyvius bei svečius sveikino Alytaus rajono savivaldybės meras Algirdas Vrubliauskas. Linkėdamas ilgaamžiškumo šiam renginiui bei kūrybinės sėkmės, A. Vrubliauskas patikino, kad ši literatų klubo veikla yra sektinas ir puikus pavyzdys mūsų jaunimui bei ateinančioms kartoms. Kaip ir kiekvienais metais buvo apžvelgti kaimo rašytojų pasiekimai bei paskelbti kūrybos konkurso kaimo tematika rezultatai. Taip pat buvo pristatyta nauja poeto Petro Miliūno išleista poezijos knyga „Tikrovės aksioma“. Kaimo rašytojų dienoje dalyvavo ir savo kūrybą pristatė Lenkijos Suvalkų lietuvių klubo „Vienybė“ bei Marijampolės literatų klubo „Sietynas“ atstovai.



Tradicinė kaimo rašytojo diena

Šiais metais buvo minimas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 25-metis. Į Kančėnų kaimo bendruomenės patalpas sugužėjo jaunimas, jų tėveliai. Tai buvo jaunų žmonių kūrybos popietė, skirta Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 25 - čiu . Šios datos kredo – „Meilės laiškas apie savo kraštą“. Renginio pradžia prasidėjo nuo priminimo ir pamąstymo apie meilę tarp vyro ir moters, savo artimajam ar likimo nuskriaustajam, apie dangišką meilę, tačiau esminis meilės akcentas tądien apie kurį buvo kalbama, - tai meilė tėvynei, savo gimtajam kraštui. Skambėjo dainuojamoji poezija ir interpretacijos akomponuojant akustine gitara. Mikalavo bibliotekoje tai pat vyko popietė skirta Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 25 – čiu. Tai puiki proga dar kartą pasauliui parodyti mūsų tautos nueito kelio kovoje dėl nepriklausomybės svarbą ir įvertinti šiandieninės brandžios valstybės pasiekimus, kalbėjo vedančioji. Atsiliepus į prezidentės Dalios Grybauskaitės raginimą, buvo nupintos, numegztos trispalvės apyrankės, juostelės ir išdalintos renginio dalyviams, kurie jomis pasipuošė norėdami išreikšti meilę, pasitikėjimą ir džiaugsmą Lietuvai. Šventinę nuotaiką kūrė eilėraščių posmai ir kaimo moterų atliekamos dainos apie Lietuvą Tėvynę. Bibliotekoje veikė paroda „Lietuva – baltas rankšluostis lino“, kurioje buvo eksponuojami straipsniai, knygos ir kitokie dokumentai, kur renginio dalyviai galėjo susipažinti su pačiais reikšmingiausiais, Lietuvos istoriniais įvykiais.

Vankiškių filialas Etnografinių regionų metus pažymėti nusprendė būtent sutelkiant dėmesį į savo, Dzūkų regiono tarmę. Renginiu „Dzūkiški pavakarojimai“ užsimota parodyti, kad ir jaunimas, ir senjorai nėra abejingi praėjusių kartų palikimui. Siekiant išsaugoti dzūkišką tarmę, atskleisti jos grožį bei uždegti jaunimą noru pažinti ir vartoti gimtąją tarmę sėkmingai, kūrybingai siekia žinoma Alytaus pedagogė, daugeliu talentų apdovanota Svetlana Žadeikienė. Ji yra išleidusi ne vieną dzūkų tarme parašytą knygutę, o dabar savo kūrinį „Aina bernai in šokius“ įkūnijo scenoje su savo vadovaujamos teatrinės studijos artistais - Alytaus Ramanausko –Vanago gimnazijos mokiniais. Jie taip įvaldę dzūkų tarmę, taip su tikru aktoriniu talentu suvaidino šį kūrinį, kad, stebint spektakliuką, atrodė, jog esi atsidūręs kokiame 18-to amžiaus Lietuvos kaime. Dzūkų tarmės grožis, to išskirtinio dzūkiško „Dz“ skambėjimas ypač atsiskleidžia dainose. Jomis klausytojus džiugino Simno kultūros centro Miroslavo filialo Vankiškių folkloro ansamblio moterys. Didelę juoko dozę vakarojant suteikė saviveiklininkės, tikros dzūkės nuo Marcinkonių – Angelės Paliokienės „Paporinimas apie „kytrų mergų“.

Nemunaičio bibliotekoje rinkosi moterys, nusprendusios pabūti kartu ir aptarti Lietuvos etnografinių regionų papročius, šventes, tautinių rūbų savitumus. Šventės metu prisiminė, kokios yra Lietuvos etnografinių regionų ribos. Aptarė, kokios svarbiausios Lietuvos kalendorinės šventės ir kuriam regionui kuri šventė būdingiausia. Žiūrėjo trumpus filmukus apie Užgavėnes Žemaitijoje, Kalėdų persirengėlius Suvalkijoje, Sekminių sambūrius Aukštaitijoje, Velykų lalavimo papročius Dzūkijoje ir Joninių šventimą šiaurės Lietuvoje. Pasidžiaugė, kad švenčių papročių laikomasi ir Nemunaityje. Prie vaistažolių arbatos puodelio moterys prisiminė, kaip švėsdavo tautines šventes vaikystėje ir jaunystėje. Viena bendruomenės narė, kilusi iš Ukrainos, papasakojo, kaip liaudies šventės švenčiamos jos šalyje. Visos pasigrožėjome etnografinių regionų tautiniais rūbais ir pasidžiaugėme, kad jie jau dėvimi valstybinių ir liaudies švenčių metu. Moterys buvo supažindintos su etnografijos, papročių ir tautosakos knygomis, esančiomis Nemunaičio bibliotekoje.

Daugų miesto biblioteka pakvietė į literatūros popietę „Kai pavasaris beldžiasi į širdis“. Pavasaris turi stebuklingą galią atrakinti kūrėjų širdis ir laisvėn paleisti žodžius. Popietė buvo skirta etnografinių regionų metams paminėti. Tarmės gražios, bet sava dzūkiška geriausia ir gražiausia. Tarmiškos šnekos vartojimas nėra menko išsilavinimo ar ne kultūringumo požymis. Kalbėdami tarmiškai turtiname savo kalbą, vaizdingai reiškiamo mintis. Popietėje dalyvavo poetė Danutė Kurkulionienė – Raistinė, kuri skaitė tarmiškai savo sukurtus eilėraščius ir apsakymus. Dzūkija – dainingiausias Lietuvos kraštas – kur dainuoja ir jaunas ir senas. Sakoma, kad dzūkų daina skambiausia, giesmė liūdniausia, rauda graudžiausia. O dainuoja visur – ar per šventes, ar darbus

dirbdami, ar šventes švęsdami. Tokie jau tie svetingi dzūkai. Žiūrovai klausėsi dainų, kurias atliko Daugų kultūros centro dainininkės.

Mikalavo bibliotekos skaitytojai rinkosi į popietę „Atverk tautos lobynų gelmes“, skirtą etnografinių regionų metams. Bibliotekoje veikė nuostabi kaimo moterų austų, megztų, nertų darbų paroda. Apie šio krašto senovės papročius ir tradicijas susirinkusiems papasakojo Alvyra Kazakevičienė ir Regina Stanevičienė. Moterų etnografinis ansamblis vadovaujamas Virginijos Šolomskienės padainavo keletą gražių, senovinių lietuvių liaudies dainų.

Daugelyje bibliotekų vyko susitikimai su rašytojais, kraštiečiais, vyko literatūros vakarai rašytojų jubiliejams paminėti, pristatytos knygos.

Rajono viešojoje bibliotekoje vyko Egidijaus Vareikio poezijos knygos „Atminties draiskalai“ pristatymas. Renginio metu buvo paminėtas poetas Paulius Širvys, prisiminta jo kūryba. Skambėjo ansamblio „Romansas“ dainos. Pūnios bibliotekoje vyko Teklės Džervienės poezijos knygos „Saulėlydžio blyksnis“ pristatymas. Tai trečioji autorės poezijos knyga. Renginį pradėjo ir toliau jį pagyveno Pūnios folkloro ansamblio „Levandra“ atliekami romansai bei poezijos posmai iš naujosios knygos. Vien tik gražiais žodžiais apie autorę ir jos poeziją atsiliepė knygos redaktorė Birutė Orinienė, Alytaus apskrities literatų klubo „Tėkmė“ pirmininkė Emilija Krušininė, Pūnios mokyklos – daugiafunkcio centro direktorė Laimutė Žūsinienė. Pūniškė literatė Salomėja Kaknevičienė, kaip visada buvo šmaikšti – ji prisiminė, kaip kūrybinio kelio pradžioje parašė satyrinį eilėraštį apie liūdesį T. Džervienės eilėse ir vylėsi, kad knyga „Saulėlydžio blyksnis“ tikrai nebus paskutinis blyksnis autorės kūryboje. Santaikos filialo bibliotekoje vyko bibliotekininkės Laimos Petkevičienės poezijos knygos „Tai, ką jaučiu“ pristatymas. Jaukioje bibliotekos atmosferoje skambėjo posmai ir humoreskos, dainos ir kanklių garsai. Alovės pagrindinėje mokykloje vyko literatūrinė popietė „Kūrėjų portretai“. Popietės viešnia, literatė Aldoną Sabonytę – Kazlauskienę ir rašytoją, vertėją Ireną Buivydaiteį – Kupčinskienę, aloviškiai pažįsta jau seniai. Abi kūrėjos ne vieną kartą čia pristatė savo knygas, o šios popietės tikslas – susipažinti su jų asmenybėmis, papildyti vieniems kitus ir tobulėti drauge. Klausėmės poetės eilių, kurias skaitė Alovės pagrindinės mokyklos mokinės. „Du šventi dalykai yra man žemėje – tai knyga ir medis“, – sako poetė, kurios eilės jau skamba dainomis. Knyga – kaip žmogus – gali būti pastebėta, prakalbinta, suprasta arba ne. Rašytojos Irenos Buivydaiteės – Kupčinskienės knygos yra populiariausios. Jose mes atpažįstame save, savo viltis, svajones. Bibliotekas jau pasiekė naujausias rašytojos romanas „Kalnų sakmė“ ir prie jo jau rikiuojasi norinčių perskaityti eilutė. Rašytoja prisiminė mokyklinius laikus, papasakojo kas jai padėjo atrasti ir pasirinkti gyvenimo kelią. Alytaus kolegijos filosofijos dėstytoja Liuda Neringa Čižinauskienė įtaigiai piešė žodinį rašytojos portretą.

Pivašiūnų bibliotekoje vyko „Versmės“ leidyklos išleistos Joanos Ulinauskaitės – Mureikienės knygos „Likimo išbandymai“ pristatymas ir diskusija. Renginio organizatoriai – Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Pivašiūnų filialas, Pivašiūnų gimnazija ir „Versmės“ leidykla. Renginį vedė atsargos pulkininkas leitenantas, „Versmės“ leidyklos atstovas Arūnas Dudavičius. Knygą pristatė, skaudžiais įspūdziais dalinosi, skaitė ir komentavo ištraukas Pivašiūnų filialo vyresnioji bibliotekininkė Marytė Burneikienė – politinės kalinės dukra. Knygos autorė J.Ulinauskaitė – Mureikienė, politinė kalinė, partizanų ryšininkė, Norilsko lagerio sukilimo dalyvė, Vyčio Kryžiaus ordininkė, kalbėjo apie knygos parašymo tikslus, paminėjo svarbiausius epizodus, akcentavo tautos ir žmogiškumo jėgą, šeimos vertybes. Prieš renginį vyresniųjų klasių gimnazistai turėjo galimybę dalyvauti netradicinėse pamokose, kurias vedė atsargos pulkininkas leitenantas, buvęs Karo Akademijos prorektorius, Arūnas Dudavičius, knygos „Likimo išbandymai“ autorė Joana Ulinauskaitė – Mureikienė bei profesorius Juozas Mureika.



*Bibliotekose vyksta susitikimai su rašytojais, poezijos šventės*

Jau tradiciniais renginiais tampa poezijos pavasariai rajone. Poezijos šventė Alovėje pasveikino visus kuriančius, skaitančius ir klausančius. Alytaus apskrities literatų klubo „Tėkmė“ nariai susirinko Alovės pagrindinės mokyklos kieme ne tik pasidžiaugti kūrybos vaisiais, suvirpinti mokytojų ir mokinių širdis, bet ir pasimatyti vieni su kitais, pasidalinti kasdieniais džiaugsmiais ir rūpesčiais, pagerbti Anapilin išėjusius kolegas. Ši šventė – tai ir baigiamasis visos Menų dienos renginys. Nuo pat ryto mokiniai rengė spalvingas dekoracijas, iliustravo tėkmiečių eilėraščius, gamino gėles iš vytelių. Renginyje skambėjo ne tik šmaikštūs, kandūs ar vaikiški posmai, bet ir skambios dainos, kurias atliko Alytaus Jaunimo centro vokalo studijos mokytoja Dalia Kazlauskienė ir jos mokinės. Miroslovo filiale vyko popietė „Poezija posme dainos“. Popietėje dalyvavo „Tėkmės“ klubo literatai. Lyriška poetų ir literatų skaitoma poezija džiugino klausytojų širdis. Simno kultūros centro Miroslovo filialo etnografinis ansamblis „Slabadėlė“ atliko poeziją, virtusią dainomis. Etnografinio ansamblio skambioms dainoms, pritarė gitaristės. Šventės apibendrinimui gražius žodžius tarė Alytaus rajono savivaldybės Tarybos narys Jonas Juravičius ir



svečias Alfonsas Vitkauskas. Renginio metu bibliotekoje veikė Miroslavo gimnazijos ikimokyklinio ugdymo skyriaus auklėtinių darbų paroda „Prikelk mane naujam gyvenimui“. Paroda buvo skirta Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 25-mečiui.

## 12. Mokamos paslaugos

Bibliotekose teikiama: dokumentų kopijavimo, spausdinimo, skanavimo, laminavimo, įrišimo paslaugos.

Už mokamas paslaugas per metus surinkta 2655 EUR.

## 13. Bibliotekos įvaizdžio formavimas ir ryšiai su visuomene

### Straipsniai

	Iš viso straipsnių	Bibliotekų darbuotojų straipsniai				Ne bibliotekų darbuotojų straipsniai			
		Iš viso	Respublik. spaudoje	Vietinėje spaudoje	Internetiniuose šaltiniuose	Iš viso	Respublik. spaudoje	Vietinėje spaudoje	Internetiniuose šaltiniuose
SVB	162	112	2	18	92	50	7	16	27
VB	40	26	2	12	12	14	4	5	5
MF	10	8	0	0	8	2	1	1	0
KF	112	78	0	6	72	34	2	10	22

Bibliotekos darbuotojai daugiausiai rašė straipsnius apie bibliotekose vykusius renginius ir knygų recenzijas. Informacija dažniausiai buvo talpinama bibliotekos tinklaraštyje.

## **IV. DARBAS SU VARTOTOJ AIS VAIKAIS**

### **1. Vartotojų telkimas**

2015m. Alytaus rajono savivaldybėje gyveno 3537 gyventojai vaikai iki 14 metų.

### **2. Vartotojų vaikų aptarnavimas**

#### **Vartotojų skaičius:**

SVB – 3335 vartotojai vaikai, 252 mažiau.

VB - 1478 vartotojai vaikai, 39 vartotojais mažiau.

MF - 343 vartotojai vaikai, 53 mažiau.

KF - 1514 vartotojai vaikai, tai 160 vartotojų mažiau.

#### **Apsilankymų skaičius:**

SVB - 80124 lankytojai vaikai, 11201 vaikais daugiau nei praėjusiais metais.

VB – 21418 lankytojai vaikai, 559 lankytojais mažiau.

MF – 10020 lankytojai vaikas, 1963 lankytojais daugiau.

KF – 48686 lankytojai vaikai, 12605 lankytoju mažiau.

Bendras vaikų lankomumas rajono bibliotekose – 24, viešojoje bibliotekoje – 14,5, miesto filialuose – 29, kaimo filialuose – 32.

#### **Išduotis:**

SVB - 85748 fiz. vnt. dokumentų, 3130 fiz. vnt. mažiau.

VB – 33204 fiz. vnt., 373 dokumentais mažiau.

MF – 14420 fiz. vnt., 1033 fiz. vnt. mažiau.

KF – 38124 fiz. vnt., 1724 fiz. vnt. mažiau.

Pagrindinės išduoties mažėjimo priežastys: mažėja vartotojų ir lankytojų vaikų skaičius, gaunama mažiau knygų vaikams, daug laiko vaikai praleidžia prie kompiuterių ir skaitymui nelieka laiko.

#### **Grožinės literatūros išduotis:**

SVB - 48727 fiz. vnt. 57 % nuo visos išduoties vaikams.

VB – 19680 fiz. vnt.

MF – 6566 fiz. vnt.

KF – 22481 fiz. vnt.

#### **Šakinės literatūros išduotis:**

SVB – 4998 fiz. vnt. 6 % visos išduoties.

VB – 3041 fiz. vnt.

MF – 387 fiz. vnt.

KF – 1570 fiz. vnt.

### **Periodinių leidinių išduotis:**

SVB - 32023 fiz. vnt., 37% visos išduoties.

VB – 10483 fiz. vnt.

MF – 7467 fiz. vnt.

KF – 14073 fiz. vnt.

Mažieji skaitytojai mėgsta skaityti pasakas, eilėraščius, istorijas apie gyvūnus, linksmus nuotykius. Vaikai ypač mėgsta skaityti periodinius leidinius. Vaikams nepakanka informacinių leidinių ir įvairių mokslo šakų literatūros, nes ji yra labai brangi

### **3. Vaikų skaitymo intensyvumas:**

SVB – 25,7.

VB – 22,5.

MF – 42.

KF – 25.

### **4. Renginiai vaikams:**

SVB – 285 renginiai vaikams: kompleksinių – 17, žodinių - 113, vaizdinių – 155. Kaimo filialuose surengta 267 renginiai vaikams.

Bibliotekose vyko susitikimai su rašytojais, piešinių konkursai, akcijos, kūrybinių darbų parodos, literatūros popietės, viktorinos.

Balandžio 2-ją dieną, garsiojo pasakų kūrėjo H.K. Anderseno gimtadienį, visame pasaulyje minima Tarptautinė vaikiškos knygos diena. Šiame minėjime 210-ąsias šio didžio menininko, kurio vardu pavadintas pagrindinis pasaulinis apdovanojimas už kūrybą vaikams, gimimo metines Rajono bibliotekose vyko knygų šventės, popietės, garsiniai skaitymai, susitikimai, ruošiamos parodos.

Į Punios biblioteką rinkosi pradinių klasių mokiniai. Pirmiausia bibliotekininkė pakvietė juos atidžiai apžiūrėti spaudinių parodą, skirtą H. K. Andersenui, ir pasistengti įsidėmėti svarbiausius rašytojo biografijos faktus – vėliau už teisingus atsakymus laukė saldūs prizai. Kas neatsiminė – labai nenusiminė, nes dar buvo galima pasivaržyti spėjant pasakos pavadinimą iš skaitomos ištraukos. O kas gi nežino Coliukės, sniego karalienės, mergaitės su degtukais, bjauriojo ančiuko. Popietę vainikavo geriausių skaitytojų apdovanojimai. Vaikams įteikti pagyrimo raštai ir atminimo dovanėlės – galbūt tai paskatins ir kitus daugiau knygelių skaityti.

Minint Tarptautinę vaikų knygos dieną į Butrimonių biblioteką rinkosi Butrimonių gimnazijos Vaikų dienos centrą lankantys vaikai. Vaikų popietę „Mes gyvenam pasakų šaly“ vedė Butrimonių gimnazijos socialinė darbuotoja Asta Daironienė. Jos metu veikė knygų paroda „Versi knygos lapus ir stebuklas pabus“. Popietėje buvo prisimintos ne tik gražiausios Hanso Kristiano Anderseno pasakos, bet ir mylimiausi lietuvių pasakų herojai. Mažiausieji nuotaikingai suvaidino lietuvių liaudies pasaką „Ropė“. Atvėrus tautosakos lobyną – mįsles, skaičiuotes – vaikams buvo tikro džiaugsmo akimirklų. Netikėtų apdovanojimų lietus kaip iš gausybės rago pasipylė renginio pabaigoje. Visą renginį aktyviai stebėjo ir pagyrimų vaikams negailėjo Butrimonių gimnazijos socialinė pedagogė Ramutė Jablonskienė, Butrimonių seniūnijos policijos pareigūnas Deivydas Šarka. Vaikai buvo apdovanoti už aktyvų dalyvavimą piešinių konkurse, už žinias ir puikų pasirodymą saugaus eismo renginyje. Policijos pareigūnas renginio dalyviams priminė, kad kuo daugiau gražių knygų jie perskaitys tuo didesni ir sąmojingesni užaugs.



Vaikai noriai leidžia laisvalaikį bibliotekose

Ūdrijos bibliotekoje karaliavo pasaka. Vyko vaikų knygos šventė „Andersenas – pasakų karalius“. Ar galima įsivaizduoti vaikystę be Hanso Kristijano Anderseno pasakų? Galima, tačiau nelabai norisi, kaipgi be fantazijos, nuotykių, išbandymų, išminties. Anderseno istorijos lydi mus visur. Juk ir patys kartais esame ir bjaurieji ančiukai, dar nežinantys, kad galime tapti gulbėmis, ir mylinčios undinėlės ir iš vietos į vietą aplinkybių nešamos coliukės. Šios šventės tikslas – įkvėpti, paskatinti vaiką meilei knygai, atkreipti daugiau dėmesio į vaikų literatūrą, į skaitymą. Šventės metu pristatyta literatūros paroda „Andersenas – pasakų karalius“, vyko pasakų viktorina „Atspėk kokia tai pasaka“. Viktorinos metu buvo skaitomos Hanso Kristijano pasakų ištraukos, o žiūrovai turėjo atspėti pasakos pavadinimą. Atspėjusieji buvo apdovanoti prizais. Vyko eilėraščių konkursas, vaikai jam ruošėsi iš anksto, buvo skaitomos žymių žmonių mintys, patarlės apie knygas, skaitymą, vaikai žaidė kūrybinius stalo žaidimus. Renginio pabaigoje buvo apdovanotos aktyviausios bibliotekos skaitytojos .

Alovės pagrindinės mokyklos pradinių klasių mokiniai ir jų mokytojos dalyvavo susitikime su kūrėja, vaikiškos knygelės „Ateik, vaikuci in mano sodų“ autore, dailiųjų amatų meistre Svetlana Žadeikiene. Smagu, kad prieš išleisdama naująją knygelę, kuri vadinsis „Paukštukai ir būžukai“,

literatė pirmiausia mažiesiems aloviškiams patikėjo perskaityti keletą eilėraščių iš būsimos knygelės. Na, ne taip lengva dzūkuoti, bet vaikai puikiai deklamavo tarmiškai. Visiems skaitovams autorė įteikė po knygelę „Ateik, vaikuci, in mano sodų“. Keletą knygelių autorė padovanojo ir bibliotekai. Nuotaikinga daina visus išjudino. Klausėmės ir poetės Svetlanos Žadeikienės skaitomų naujų eilėraščių. Ji ne tik atsivežė naujų knygelių, Alytaus jaunimo centro tekstilės dizaino studijos moksleivių tapybos ant šilko darbų parodą, bet ir įdomių užduočių mažiesiems. Vaikai turėjo pasakyti, ką reiškia tarmiški žodeliai „buikelė“, „pieska“, „cvikliai“, „spatkucis“, „kujuciai“ ir kiti žodeliai. Literatė džiaugėsi kiekvienu teisingu atsakymu sakydama, kad „dūšia dūšią atliepė“.



Jau antrus metus iš eilės Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešoji biblioteka įgyvendina vaikams ir jaunimui skirtą edukacinį projektą „Knygų lobis“, kurio tikslas – vaikų ir jaunimo medijų ir informacinio raštingumo ugdymas naudojant naujas skaitmenines technologijas. Edukacinių užsiėmimų metu vaikai mokomi informacijos paieškos metodų tradicinėje ir skaitmeninėje žiniasklaidoje, skatinami kritiškai vertinti informaciją, mokomi naudotis išmaniomis technologijomis ir atsakingai bei saugiai elgtis internetinėje erdvėje. Grupė žingeidžių mokyklos - darželio „Drevinukas“ „lobių“ ieškotojų, dėl drąsos pasikvietusių keletą patyrusių ikimokyklinio ugdymo pedagogų, ryžtingai pravėrė rajono viešosios bibliotekos duris. Vaikai buvo pasiryžę surasti paslaptį knygų lobį, atversiantį jiems kelią į nuotykių ir atradimų kupiną žinių pasaulį. Vaikai sužinojo, kuo biblioteka skiriasi nuo knygyno, o enciklopedija nuo žodyno, kokie pavojai ir pagundos slypi internetinėje erdvėje. Pasirodo, jog pavojingu virusu gali užsikrėsti ne tik žmogus, bet ir kompiuteris, o bendraujant virtualioje erdvėje reikia būti itin atsargiems bei apdairiems, nes ne visi žmonės yra draugiški ir geranoriškai nusiteikę. Tačiau svarbiausia pamoka, kurią vaikai išmoko ieškodami knygų lobio, jog be skaitymo nebus ir žinių, kurios praverčia ne tik žaidžiant, bet ir mokantis. Vaikams buvo pravesta trumpa ekskursija po biblioteką, kurios metu mažieji susipažino su knygų fondais, skyrių veikla, kompiuterine mokymų klase, pasidomėjo, ką žinių šventovėje veikia bibliotekininkai ir išsiaiškino jiems labiausiai rūpimą klausimą: kaip tapti

bibliotekos skaitytoju? Pasižvalgę po biblioteką mažieji „drevinukai“ iškurnėjo namo, pažadėję sugrįžti, jei ateityje čia vėl vyks kas nors „įdomaus ir nepaprasto.“

Alovės filiale – edukacinė popietė „Eime į gamtą“. Vasara vaikams dovanoja visokių pramogų, bet ir bibliotekos mažieji neužmiršta. Be knygų, be kompiuterių bibliotekos nė neįsivaizduojame. Čia visada yra ką veikti jeigu esi žingeidus. Vaikai mielai imasi naujų veiklų. Šį kartą idėją pasufleravo Selemono Paltanavičiaus knyga „Eime į gamtą! Pamatyk ir sužinok“. Knyga supažindina vaikus su vabalais, drugiais, paukščiais, augalais... Šioje knygoje yra ir pavyzdžių darbeliams gamtos tema. Išbraidėme pievas, prisirinkome augalų darbeliams kurti. Gaila, bet tik vieną kitą augalą tikroju vardu galėjome pavadinti. Visi vaikai pažįsta aguoną, dobilą, rugiagėlę, pienę, čiobrelį. Ir nors daugelio augalų visai nežinome, veiklai, kurią pasirinkome, ne tai svarbu. Svarbiausia, kad ir išdžiovinti augalai būtų dekoratyvūs, primintų spalvingą vasarą. Vaikai iš džiovintų augalų vasaros mozaiką sudėliojo rankų darbo atvirukuose.

Balninkų bibliotekoje vyko edukacinė popietė „Iliustruojų knyga“. Knygų apipavidalinimo meno vaikus mokė Jiezno gimnazijos dailės mokytoja Audronė Jusienė. Mokytoja renginio dalyviams rodė įvairius piešinius ir pasakojo kokia technika jie atlikti. Vaikai susidomėję klausė, o paklausti su kuo jiems asocijuojasi vasara, – vaikai ėmė fantazuoti. Vieniems vasara – tai gėlės, laimės dvelksmas, laiminga vaikystė, kitiems – žaidimai, sportas, oro balionai ir žinoma – atostogos. Bibliotekininkė vaikams pristatė knygas, kuriose rašoma apie vasarą ir atostogas. Vaikai pasirinko jiems labiausiai patikusią knygą ir ėmėsi ją iliustruoti. Prabėgus gerai valandai, visi galėjome pasidžiaugti vaikų darbeliais.

Nemunaičio bibliotekoje vaikai kūrė spalvingus skirtukus. Vaikai dažnai suguža į biblioteką – kas knygas pasikeisti, žurnalų pavartyti, kas prie kompiuterio pasėdėti, o kas tiesiog drauge pabūti, pabendrauti. Bandant sudominti vaikus skaitymu galima sugalvoti daug įvairių būdų. Vienas iš jų – smagių knygų skirtukų darymas. Žaismingas, paties pasidarytas knygos skirtukas nukreips vaiko žvilgsnį į knygą, paskatins ją atsiversti ir skaityti. Nemunaičio filiale vyko edukacinė popietė „Kuriu skirtuką knygai“. Bibliotekininkė papasakojo apie knygų skirtukų istoriją: „Poreikis pasižymėti knygos puslapius atsirado kartu su knyga. Pradėjus spausdinti knygas, į jų nugarėles buvo įrišamos šilkinės juostelės, o pirmieji atskiri nuo knygos žymekliai pasirodė XIX a. viduryje. Dauguma žymeklių buvo pagaminti iš šilko ar kitos siuvinėtos medžiagos. Ilgainiui juos imta gaminti naudojant ne tik audinį, bet ir popierių, kartoną, sidabrą, dramblio kaulą, plastmasę, odą ir kitas medžiagas“.

Kalėdinis laikas turbūt pats tinkamiausias metas pasirūpinti kitu, pasidalinti su artimu dėmesiu, meile. Tokia yra ir eilę metų vykstanti Knygų Kalėdų misija – padovanoti bibliotekų skaitytojams naujų knygų. Vankiškių filialas nusprendė šiemet dovanotomis vaikiškėmis knygelėmis pradžiuginti Alytaus vaikų globos namų auklėtinius. Nuoširdus ačiū už knygas geros valios žmonėms. Už padovanotus pinigėlius buvo nupirkta lavinamojo pobūdžio vaikiškų knygelių ir saldainių. Su tokiu „lauknešėliu“ išsileidome kelionėn, išvyką pavadindami „Knygelė ieško draugo“. Iš tiesų susirinkę bibliotekoje laukė mažieji knygų bičiuliai ir miela jų vadovė Alytaus vaikų globos namų užimtumo specialistė Lina Klebauskienė. Susipažinus su vaikais, ilgai nelaukus apžiūrėjome knygeles, aptarėme užduotis, bandėme įminti knygelėse esančias mįsles. Kolektyviai išsprendėme kryžiažodį ir iššifravome jame užkoduotą žodį „Lietuva“, vaišinomės saldinais. Atsidėkodami vaikai net neprašyti deklamavo eilėraščius, dainavo, noriai fotografavosi prie išpuoštos kalėdinės eglutės.

Simno miesto bibliotekoje vyko Kalėdinių atvirukų – piešinių konkursas „Aš nupiešiu Kalėdas“. Konkurse dalyvavo Simno specialiosios mokyklos, gimnazijos, vaikų darželio ugdytinių ir mokytojos Felės Vaitulevičienės sukurti darbai. Parodą puošė 112 darbų. Kiekvienas savitas ir įdomus, primenantis šventų Kalėdų laukimą, džiaugsmą bei dovanas. Žvelgiant į juos, širdį užlieja džiugi šiluma. Kiek čia išradingumo, jaunatviško džiaugsmo, meilės ir pagarbos savo krašto tradicijoms bei papročiams!

## V. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYRINĖ VEIKLA

### 1. LIBIS PĮ diegimas

#### Diegimo eiga SVB ir problemos

Alytaus rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje LIBIS PĮ buvo įdiegta 2000 m. Elektroniniame kataloge įtrauktas visas viešosios bibliotekos fondas, naujai gauti visos sistemos bibliotekų spaudiniai. Nacionalinei bibliografijos duomenų bazei rengiami bibliografiniai įrašai iš „Alytaus naujienų“ ir kraštotyros medžiaga iš respublikinės spaudos.

#### Skaitytojų aptarnavimo posistemės diegimas: MF ir KF

Skaitytojų aptarnavimo posistemė įdiegta VB ir visuose filialuose.

**Bibliografinių įrašų skaičius el. kataloge** 103421 per metus parengta 4474 įrašai.

### 2. Informacinis fondas: dydis, komplektavimo tematika ir problemos

SVB – 9249 fiz. vnt.

VB – 2595 fiz. vnt.

MF – 1167 fiz. vnt.

KF – 5487 fiz. vnt.

Vidutinis informacinio fondo dydis: MF - 583, KF – 189.

### 3. Katalogų ir kartotekų sistema.

Nei VB, nei filialuose korteliniai katalogai nepildomi. paieška atliekama el. kataloge. Filialuose yra abėcėliniai katalogai, juose atliekama knygų neištrauktų į el. katalogą paieška. Teminių kartotekų atsisakyta, nes informacijos ieškoma internete.

### 4. Bibliografinis ir informacinis vartotojų aprūpinimas

Gauta užklausų:

SVB – 6167;

VB – 3302;

MF – 665;

KF – 2200.

Užklausų gautų elektroniniais kanalais skaičius – 802.

Atsakyta užklausų:

SVB – 6127;

VB – 3274;

MF – 665;



KF – 2188.

Užklausų tematika įvairi, daugiausia humanitariniais klausimais, domimasi kraštotyra, ieškoma informacijos apie žymius kraštiečius. Vartotojai naudojami Nacionalinės bibliografijos duomenų banku (NBDB), elektroninėmis duomenų bazėmis [Oxford Reference Online](#), [Grove Music](#), [Grove Art](#). teisinės informacijos ieškoma „INFOLEX.Praktika“.

Bibliotekose yra elektroniniai žodynai, žinynai, enciklopedijos, virtuali užsienio kalbų mokymosi programa. Vyksta konsultavimas ir mokymai ieškantiems informacijos internete ir duomenų bazėse. Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka turi savo internetinį puslapį, jo adresas [www.alytus.rvb.lt](http://www.alytus.rvb.lt).

### **5. Internetas**

Bibliotekų, turinčių prieigą prie interneto, skaičius – 32.

Interneto vartotojų skaičius - 8299.

Lankytojai prie interneto:

SVB – 40375;

VB – 13413;

MF – 3040;

KF – 23922.

SVB vartotojams suteikta 6276 konsultacijos.

### **6. Kraštotyros veikla**

2015 metais pagrindiniai informacinio - kraštotyros darbo veiklos tikslai bei uždaviniai išliko nepakitę. Tai publikuoto Lietuvos kultūrinio - literatūrinio paveldo populiarinimas, Dainavos krašto gamtos ir kultūros vertybių išsaugojimas, informacijos apie Dzūkijos regiono gyventojų gyvenimo būdą, dorovę, tautosaką, tautodailę, liaudies mediciną, kaupimas. Tačiau svarbiausia ir aktualiausia veiklos kryptis yra rajono bendruomenės narių aprūpinimas informacija apie Alytaus rajono savivaldybės veiklą, jos priimtus oficialius dokumentus, teisinius aktus, susijusius su savivaldybės veikla. Kiekvieną mėnesį Alytaus rajono savivaldybei ruošama ir siunčiama straipsnių apie Alytaus rajono savivaldybę bibliografija. 2015 m. buvo sudaryta išsami straipsnių apie Alytaus rajono savivaldybę bei jos veiklą išsami bibliografija. Lankytojams dažniausiai buvo teikiama kraštotyros informacija apie Dzūkijos regioną, jo plėtrą, jame veikiančias įmones ir organizacijas, gamtos bei architektūros paminklus. Kultūros ir viešųjų ryšių skyriui buvo teikiama naujausia informacija apie kultūrinius įvykius, kultūrinius renginius, pateikiamos literatūros naujienas aktualiais etnokultūros klausimais.

Palaikomi ryšiai su kraštiečiais. Viešoji biblioteka ir filialai palaiko ryšius su 50 žymių kraštiečių kilusių iš Alytaus rajono. Kraštiečiai kviečiami dalyvauti kultūriniuose renginiuose, dovanoja bibliotekoms knygas ir kitą vertingą kraštotyros medžiagą.

Iš vietinio laikraščio „Alytaus naujienos“ ir respublikinės spaudos buvo atrenkama aktuali informacija, kuriami personaliniai įrašai, talpinami LIBIS posistemyje, o vėliau siunčiami į Nacionalinės bibliografijos duomenų banką. Iš vietinės kraštotyros kartotekos analiziniai įrašai buvo perkelti į bibliotekos elektroninį katalogą, siekiant palengvinti lankytojams senesnės kraštotyros informacijos paiešką.

	Kraštotyros fondas (fiz. vnt.)	Kraštotyros įrašų skaičius		Kraštotyros darbų skaičius	
		Iš viso	Parengta 2015m.	Iš viso	Parengta 2015m.
SVB	5657	60494	3377	291	40
VB	4183	60494	3377	56	5
MF	357	-	-	50	2
KF	1117	-	-	185	33

Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka gali pasigirti turinti bene gausiausią kraštotyros informacijos fondą, todėl norėdami padaryti jį kuo prieinamesnį ir patrauklesnį vartotojams skyriaus darbuotojai pildė elektroninę duomenų bazę „Alytaus krašto etnokultūra“. Šios svetainės informacinį turinį numatoma perkelti į bendruomenei patrauklias ir prieinamas internetines svetaines. Tai bus galima padaryti, kartu su Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešąja biblioteka ir partneriais įgyvendinus projektą „#MŪSŪKRAŠTAS: Alytaus ir Vilniaus bendruomenių tapatumo ugdymas bibliotekose“.

Kraštotyros darbus rengia ir filialų darbuotojai. Šiuo metu bibliotekoje yra 291 darbuotojų parengti darbai. Juose aprašoma bibliotekų istorija ir metraščiai, kaimų istorija, renkamas etnokultūros palikimas.

## VI. METODINĖ VEIKLA

2015 metais pagrindiniai metodinės veiklos tikslai: teikti kokybiškas informacines ir bibliotekines paslaugas vartotojams, spręsti dokumentų fondų atnaujinimo problemas, kaupti, saugoti, bei skleisti Alytaus krašto rašytinį paveldą. Aktyviai vystyti kraštotyros veiklą, siekiant kuo platesnės kraštotyros informacijos sklaidos. Bibliotekose buvo ruošiamos įvairios akcijos, konkursai, mokymai gyventojams. Šiais metais jau patys bibliotekininkai sėkmingai rengė skaitmeninio raštingumo mokymus gyventojams. Rajono bibliotekos, siūlančios nemokamą internetą ir padedančios ugdyti kompiuterinį raštingumą, atliko lemiamą vaidmenį išlygindamos šiuos skirtumus bei skatindamos gyventojus plačiau naudotis informacinėmis technologijomis. Patys bibliotekininkai konsultavo ir mokė savo gyventojus. Įgyvendinta daug akcijų, skirtų pritraukti į bibliotekas skirtingas lankytojų grupes. Rajono darbuotojai rinko medžiagą apie Alytaus rajono kultūros paveldą, personalijas, rengė kraštotyros darbus ir juos pristatė kraštotyros renginiuose, internetinėje erdvėje.

Per metus rajono darbuotojams praveisti 3 pasitarimai. Pasitarimų metu išklaustytos šios temos: Rajono viešųjų bibliotekų veikla, Sodros paslaugos internetu, virtualios parodos „Skubančio laiko rate“ pristatymas, konkurso „atvirukas bibliotekai“ pristatymas, projekto „Mūsų kraštas“ pristatymas., savitarnos svetainės „Mano elektra“ pristatymas. Metodinė pagalba suteikta: Ūdrijos, Nemunaičio, Makniūnų, Vankiškių filialams. Konsultuota programų rengimo, darbo planavimo, darbo apskaitos, atskaitomybės, bibliotekos paslaugų reklamos, ryšių su visuomene, renginių vedimo, bibliotekos įvaizdžio formavimo, bibliotekos fondo populiarinimo, internetinės apskaitos, kompiuterinio raštingumo, vartotojų registracijos statistikos sistemos, kraštotyros ir kitais klausimais. Praveistas apmokymas Ūdrijos filialo vyresniajai bibliotekininkei Ritai Karpičienei.

Darbuotojams veikė praktikumai: „Darbo apskaita ir atskaitomybė“, „Darbo planavimas“. Paruošta renginių organizavimo metodika, patikslinta bibliotekininkų pradinio mokymo programa. Atlikta 2014 metų veiklos vertinimai: Išanalizuoti statistiniai rodikliai, veiklos ataskaitos, renginių aprašymai. Surinkta medžiaga apie projektinę veiklą rajono filialuose nuo 2001-2015 metų. Surinktas ir paruoštas atmintinų datų kalendorius 2016 metams. Konkurso „Atvirukas bibliotekai“ nuostatai ir vertinimo kriterijai, surinkta medžiaga virtualiai parodai „Skubančio laiko rate“.

## VII. MOKSLINIO TYRIMO DARBAS

### **Moksliniai tyrimai.**

Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka 2015 metais dalyvavo Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos organizuotame tyrime Elektroninės paslaugos Alytaus ir Vilniaus apskričių savivaldybių viešosiose bibliotekose. Šio tyrimo tikslas – išanalizuoti elektroninių paslaugų pasiūlą ir jų kūrimo problemas Regiono bibliotekose, išsiaiškinti vartotojų poreikius ir nuomonę apie šias paslaugas, duomenis panaudoti Regiono savivaldybių viešųjų bibliotekų bendradarbiavimo veiklose elektroninių paslaugų tobulinimo ir plėtros srityje.

Atlikta jaunimo ir vaikų apklausa apie poreikį daugiau sužinoti apie savo kraštą jo praeitį ir ateitį, įdomias vietas ir žymius žmones. Kokiomis priemonėmis ieškoma informacijos ir kokios informacija

### **Projektų rengimas.**

2015 m. įgyvendinta 3 projektai, o 1 projekte biblioteka yra projekto partnerė. Įgyvendintas Alytaus rajono savivaldybės remtas projektas „90 metų po knygos ženklų“, skirtas bibliotekos 90 metų jubiliejui. Vyko bibliotekos veiklos jubiliejui skirtas renginys. Sėkmingai dalyvauta leidyklos „Alma litera“ organizuotame konkurse paauglių ir jaunimo literatūros žinomumui didinti, gauta šiai amžiaus grupei skirtų knygų. 2015-2018 m. bus įgyvendinamas Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų finansuojamas projektas „Atrask save“. Projektas skirtas, 15–29 metų nedirbančių, nesimokančių ir mokymuose nedalyvaujančių jaunuolių (re)integracijai į švietimo įstaigas ir / ar darbo rinką. Alytaus rajone šį projektą įgyvendins viešojoje bibliotekoje dirbantis vietos jaunimo garantijų iniciatyvos koordinatorius, individualiai dirbantis su kiekvienu jaunuoliu, atsižvelgdamas į jo poreikius ir motyvaciją, sudarydamas veiklos planą, atitinkantį jo gebėjimus, galimybes ir patirtį.

Biblioteka yra Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos projekte „#MŪSŲ KRAŠTAS“ partneris. Projektą finansuoja „Bibliotekos pažangai 2“. Projekto tikslas Alytaus ir Vilniaus apskričių bibliotekose sukauptą kraštotyros informaciją padaryti lengviau prieinamą ir patrauklią, kad bendruomenės ja galėtų naudotis savarankiškam laisvalaikio ir poilsio planavimui, įdomiam krašto pažinimui, studijoms. Projektu siekiama praturtinti patikimą profesionaliai bibliotekininkų parengtą kraštotyros informaciją gyvąja atmintimi, vietinių žmonių išpūdziais ir žiniomis apie savo krašto vietas, įdomias asmenybes, istorijas, nutikimus ir etnokultūrą. Dabartinės svetainės „Vilnijos vartai“ ir „Alytaus krašto etnokultura“ jau nebeatitinka

lankytojų lūkesčių, todėl numatoma atnaujinti jų dizainą ir papildyti šias interneto svetaines padidėjusiomis paieškos ir navigacijos galimybėmis, interaktyvumu ir pagerėjusiu prieinamumu. Svetainės bus pritaikytos neįgaliesiems, mobiliems įrenginiams. Numatyta svetainių puslapius pristatyti anglų, lenkų ir rusų kalbomis.

## VIII. PERSONALAS

### 1. Darbuotojų skaičius:

SVB – 59

VB – 26

MF – 4

KF – 29

Iš jų profesionalių bibliotekininkų:

SVB – 50

VB – 17

MF – 4

KF – 29

Profesionalių bibliotekininkų, dirbančių ne visą darbo dieną:

SVB – 20

VB – 3

MF – 2

KF – 16

### 2. Profesionalių bibliotekininkų išsilavinimas:

Aukštasis:

SVB – 20 (40 %)

VB – 11 (65%)

MF – 0

KF – 9 (31%)

Aukštesnysis:

SVB – 24 (48%)

VB – 6 (35%)

MF – 4 (100%)

KF – 14 (48%)

Kitas:

SVB – 6 (12%)

VB – 0

MF – 0

KF - 6 (21%)

### **3. Darbuotojų kaitos problemos.**

Viešojoje bibliotekoje pasikeitė 2 darbuotojai: direktorius, vyresnioji bibliotekininkė, priimta dirbti nauja darbuotoja- vietos jaunimo garantijų iniciatyvos koordinatorė. Ji įgyvendins Jaunimo garantijų iniciatyvos projektą „Atrask save“.

KF – pasikeitė 1 darbuotojas Ūdrijos filiale.

### **4. Darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimas už bibliotekos ribų.**

Alytaus rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos mokymai „Bibliotekos renginių ir parodų organizavimas“ dalyvavo 37 darbuotojai.

Buhalterijos specialistai kvalifikaciją kėlė buhalterinės apskaitos kursuose.

Visi darbuotojai kėlė kvalifikaciją bibliotekoje organizuojamuose mokymuose, pasitarimuose.

#### **Darbuotojų veiklos efektyvumo rodikliai.**

1 bibliotekininkui tenka 270 vartotojai ir 4716 lankytojai. VB – 392 vartotojai ir 6301 lankytojai. KF – 196 vartotojų ir 3598 lankytojai.

Vienas bibliotekininkas vidutiniškai išdavė 9824 fiz. vnt.

## IX. MATERIALINĖ BAZĖ

### 1. Patalpų būklė

	Per metus atlikta remontų
SVB	3
VB	-
MF	1
KF	2

### 2. Kompiuterių ir dauginimo priemonių skaičius

	Kompiuterių skaičius	Kompiuterių naudojimas	
		Skirta vartotojams	Skirta darbuotojams
SVB	204	141	63
VB	60	30	30
MF	14	10	4
KF	130	101	29

### 3. Bendras bibliotekos patalpų plotas kv. m.

Bendras bibliotekos patalpų plotas kv. m. - 3114

Iš jų: naudingas plotas bibliotekos funkcijoms atlikti - 3029 kv. m.

### 4. Lentynų apskaita

Viso fondo lentynų metrų skaičius - 7103.

Atviro fondo lentynų metrų skaičius - 6945.

Baldai atnaujinti Punios, Daugų, Parėčėnų filialuose. Praniūnų filiale pakeistas langas ir pakeistos lentynos.



## **X. FINANSAVIMAS**

### **2. Paprastos išlaidos:**

Iš viso – 504851 EUR;

Darbo užmokesčiui – 298036 EUR;

Dokumentams įsigyti – 37535 EUR;

    Knygoms – 18379 EUR;

    Periodikai – 19156 EUR;

Statyboms, pastatams – 0;

Automatizacijai – 7889 EUR;

Kitos išlaidos (įmokos soc. Draudimui, patalpų nuomai, komunalinės paslaugos, smulkus remontas, dokumentų įrašimui) – 161391 EUR.

### **3. Pajamos ir finansavimas**

Iš viso - 486472 EUR;

Biudžeto lėšos (steigėjo, valstybės) – 482593 EUR;

    Iš LR kultūros ministerijos – 18379 EUR;

    Iš savivaldybės: iš viso, knygoms, periodikai – 19156 EUR;

Gautos pajamos už mokamas paslaugas – 2655 EUR;

Fizinių ir juridinių asmenų parama – 0;

Programų, projektų lėšos – 1224 EUR.

## **TRUMPINIAI**

SVB – savivaldybės viešosios bibliotekos

VB – viešoji (centrinė) biblioteka

MF – miesto filialai

KF – kaimo filialai

LIBIS - Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema

NBDB - Nacionalinės bibliografijos duomenų bankas

## IŠVADOS

Apžvelgus 2015 m. planą galima teigti, kad planas iš esmės buvo įgyvendintas. Vykdyta kultūrinė, informacinė, kraštotyros veikla, darbuotojai kėlė kvalifikaciją, vyko bibliotekos modernizacija.

2015 m. dokumentams įsigyti Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija skyrė 18379 EUR. Vienam gyventojui teko 0,68 ct. Lietuvos Kultūros ministerija lėšų dokumentams įsigyti skyrė tiek pat kaip ir 2014 metais. Savivaldybė periodinių leidinių prenumeratai skyrė 19156 EUR. Vienam gyventojui teko 0,71 Lt. Savivaldybė periodinių leidinių prenumeratai skyrė 10 % daugiau lėšų. Dėl aukštų leidinių kainų ir nepakankamo valstybės finansavimo negalima patenkinti visų bendruomenės informacinių poreikių. Nuolatinis lėšų trūkumas apsunkina nuoseklų komplektavimą ir skurdina vartotojų pasirinkimą. Vertingesnė ir išliekamąją vertę turinti literatūra komplektuojama didesnėms, seniūnijų centrų bibliotekoms.

Visos bibliotekos modernizuotos ir kompiuterizuotos lankytojams sudarytos sąlygos naudotis informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis, gyventojai nuolat skatinami išmokti ir naudotis skaitmeninėmis paslaugomis, teikiamos konsultacijos. Per metus konsultuota 3,9 tūkst. žmonių, jiems suteikta 6,2 tūkst. konsultacijų.

2015 m. pagrindiniai bibliotekos veiklos rodikliai mažėjo, vartotojų sumažėjo 5 proc., lankytojų sumažėjo 7,5 proc., išduotis - 2 proc., bibliotekų dokumentų fondas - 0,5 proc. Bibliotekos dokumentų fonde yra daugiau kaip 373,9 tūkst. ir daugiau kaip 42,7 tūkst. pavadinimų dokumentų, naujai gautų dokumentų procentas viešųjų bibliotekų sistemos fonde 3 %.

Gerėjo filialų materialinė bazė. Suremontuotas Daugų, Parėčėnų, Venciūnų filialų patalpos. Naujų baldų nupirkta Praniūnų, Venciūnų, Daugų ir Punios filialams.

Bibliotekoje ir toliau bus tęsiami Alytaus krašto rašytinio paveldo skaitmeninimo darbai, užtikrinama jo sklaida, renkama medžiaga apie kultūros paveldą, personalijas, dalyvaujama

LIBIS (Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos) programoje, aktyviai dalyvaujama projektinėje veikloje.

Direktorius

Aivaras Vyšniauskas

Parengė: Violeta Bernackienė

Bibliotekininkystės ir fondų organizavimo skyriaus vedėja

Tel.: (8-315) 52204,

El. p. vadyba@alytus.rvb.lt